

На третьому етапі кожна група студентів, представляючи конкретну страхову компанію, презентує свої дослідження, виявляє позицію страховика на страховому ринку, його конкурентні переваги і проблеми розвитку.

Кінцевою метою міжпредметного тренінгу є розробка студентами проекту заходів, які дозволять покращити діяльність страховика за обраними ними напрямками роботи.

Викладачі кафедри поряд з перевагами у процесі проведення тренінгів виявили й певні складності.

По-перше, це технічне обладнання аудиторій, які не облаштовані відповідно для проведення таких форм навчання.

По-друге, виникають складності з проведенням тренінгів на заочній формі навчання, адже багато хто з студентів не працюють у страхових компаніях і не проходять стажування (як це існує на денній формі навчання), мають нижчий рівень знань за базовими дисциплінами. У таких випадках виникає необхідність у коректуванні завдань до самостійного опрацювання і наданні певної допомоги у придбанні практичного матеріалу для їх виконання.

По-третє, брак часу протягом сесій (особливо це стосується знову ж заочної форми навчання).

Але такі проблеми, на наш погляд, з часом знайдуть вирішення, оскільки використання тренінгових технологій навчання дає можливість розвивати у студентів необхідні професійні навички, і робить їх більш конкурентоспроможними у майбутньому.

Тимченко О. М., професор,
кафедра фінансів

ІГРОВІ ФОРМИ КОНТРОЛЮ ПРИ ВИКЛАДАННІ НОРМАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

Одним із напрямів активізації навчального процесу є застосування ігрових форм контролю. Гра дозволяє зняти напругу і хвилювання студента при оцінюванні знань та активізувати опрацювання навчального матеріалу при підготовці до гри, щоб не підвести команду.

Гра має враховувати особливості навчальної дисципліни та режим роботи студентів. Так, курс «Податковий менеджмент» викладається для студентів спеціальності 8104/1 «Державний фінансовий менеджмент» — майбутніх фахівців у сфері державних

фінансів і податкового контролю та для студентів спеціальності 8104/2 «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу» — майбутніх фахівців у сфері податкового рахівництва та управління фінансами на підприємстві. Звідси й виникла ідея гри «Контроль податкових органів правильності нарахування податків та обов'язкових платежів до бюджету».

Схема гри така. Студенти обох спеціальностей одночасно отримують ситуаційне завдання, що імітує операції суб'єкта господарської діяльності, які призводять до нарахування і сплати податків, і виконують розрахунки. Студенти спеціальності 8104/2 виступають у ролі платників податків, отож вони мають відобразити операції у податковому обліку та заповнити відповідні декларації та розрахунки. Студенти спеціальності 8104/1 виступають у ролі податкових інспекторів, відтак вони мають перевірити декларації та розрахунки на предмет правильності їх складання й достовірності визначених у них сум податків та обов'язкових платежів та скласти акт перевірки з нарахуванням фінансових санкцій. У такий спосіб виявляються помилки, допущені студентами, які склали декларації, що впливає на кількість балів, які будуть отримані за результатами гри. У разі незгоди студентами — «платниками податків» із результатами перевірки, вони мають право оскаржити акт. У процесі оскарження у студентів-платників є можливість довести правильність своїх розрахунків, відтак помилковість дій студентів-податківців, що впливатиме на оцінювання їхніх знань. У ролі арбітра при оскарженні акту перевірки виступає викладач, який перевіряє правильність дій обох сторін і виставляє остаточну оцінку.

Гра імітує хід реального процесу взаємодії платників податків і працівників податкових органів, отже її проведення дозволяє:

- набути навиків податкового обліку, розрахунків сум податків та складання звітності;
- апробувати отримані теоретичні знання з податкового контролю;
- набути вміння відстоювати свою позицію, аргументувати, доводити свою правоту у спірних ситуаціях;
- розвинути почуття обов'язку і колективізму, зрозуміти, що якість дій кожного окремого студента впливає на загальний результат.

Враховуючи лекційно-консультативний режим навчання студентів на магістерській програмі, така гра дозволяє виконувати більшу частину завдання у позааудиторний час. Студенти можуть об'єднуватися у групи за місцем проходження практики, що

дає змогу безпосередньо консультуватися з працівниками підприємств і податкових органів при виконання ігрового завдання.

Слід звернути увагу, що проведення такої гри потребує значного ресурсу часу на розробку варіантів ситуаційних завдань, на перевірку як складених декларації та розрахунків, так і актів перевірок, тому нею може бути охоплена обмежена кількість студентів.

*Тинний В. І., старш. викл.,
Шамхалова Н. А., старш. викл.,
Голуб Н. М., старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ

Інноваційні зміни, що відбуваються у всіх сферах діяльності суспільства прямо визначили нові тенденції розвитку сфери науки, у тому числі і педагогіки — науки соціальної, яка у значній мірі є гарантом розвитку суспільства на перспективу, тому що те, що закладається як соціально-економічні задачі розвитку держави сьогодні, буде завтра виконуватися випускниками вищих навчальних закладів. За умови їх достатньої інтелектуальної та моральної підготовки до реалізації цих задач, задумані програми можуть виявитися виконаними.

Мета системи освіти в сучасних суспільствах полягає в інтелектуальному і моральному розвитку людини, а саме, людини самостійної, із критичним мисленням, яка здатна бачити і творчо вирішувати нові проблеми, які постають протягом реалізації її діяльності. Наголос на необхідності вирішення питання забезпечення системою освіти більш повного, особистісно- та соціально-інтегрованого результату сприяє досягненню цієї мети. У якості загального визначення такого інтегрального соціально-індивідуально-поведінкового феномену як результату освіти в сукупності мотиваційно-ціннісних, когнітивних складових і виступило поняття «компетенція/компетентність».